

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ

**ΧΡ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΣ,
Λ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ**

*Οδοντοίατροδικαστική - Διερεύνηση τραυματικών
βλαβών δήξης.*

COMPUTERS^{VO}, Θεσσαλονίκη, 2002.

206 σελίδες, 100 εικόνες

Η αξία των οδοντικών εντυπωμάτων στη διερεύνηση ανθρωποκτονιών, βιαιοπραγιών σε παιδιά και σεξουαλικών εγκλημάτων έγκειται στο γεγονός ότι αποδίδουν ή αντιστοιχούν σε ποικιλομορφία εξατομικευμένων χαρακτηριστικών του φραγμού ή συγκεκριμένων δοντιών που τα προκάλεσαν. Το βιβλίο αυτό, το οποίο αποσκοπεί στο να μυήσει τον αναγνώστη στο τμήμα εκείνο της Οδοντοίατροδικαστικής που ασχολείται με τη διερεύνηση της ανδρώπινης δήξης, αποτελείται από 13 κεφάλαια, με εκτενή βιβλιογραφική τεκμηρίωση και πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

Μετά την εισαγωγή και κάποια ιστορικά στοιχεία όσον αφορά στην διερεύνηση των τραυματικών βλαβών δήξης, αποσαφηνίζονται ορισμένοι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται πολύ συχνά σε υποθέσεις οδοντικών εντυπωμάτων. Αναφέρονται τα γενικά και τα εξατομικευμένα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των τραυματικών βλαβών δήξης, ενώ περιγράφεται το πρότυπο τραύμα δήξης και οι παραλλαγές του, που περιλαμβάνουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα προσθήκης, αφαίρεσης ή και παραμόρφωσης. Επίσης αναφέρονται οι όροι οι οποίοι προσδιορίζουν αν ένα τραύμα είναι ή όχι οδοντικό και το βαθμό βεβαιότητας για τη σύνδεση ενός οδοντικού εντυπώματος με τον ύποπτο.

Στη συνέχεια το βιβλίο εισάγει τον αναγνώστη στη διαδικασία αξιολόγησης των τραυματικών βλαβών δήξεως ως αποδεικτικών στοιχείων σε εγκληματολογικές έρευνες. Αναφέρονται οι υποθέσεις όπου παρατηρούνται οδοντικά εντυπώματα (εγκληματικές υποθέσεις ενηλίκων σεξουαλικής ή μη αιτιολογίας, κακοποιήσεις παιδιών – επανειλημμένα ή μεμονωμένα επεισόδια) καθώς και τα αντίστοιχα είδη και οι συνήθειες εντοπίσεώς τους. Ακολούθως, παρουσιάζονται οι διάφορες παράμετροι που εμπλέκονται στον παθογενετικό μηχανισμό εμφάνισης και στην αξιολόγηση των οδοντικών εντυπωμάτων και μπορεί να σχετίζονται με το θύμα ή με το δύτη.

Στα επόμενα κεφάλαια αναφέρονται όλες οι σύγχρονες προτάσεις απόψεις και τεχνικές για τη συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων και αναπτύσσεται λεπτομερώς η σχετική οδοντοίατροδικαστική μεθοδολογία. Περιλαμβάνονται οι διαδικασίες συλλογής ευρημάτων από το θύμα (λήψη σάλιου, φωτογράφιση της περιοχής

BOOK REVIEW

**CHR. STAVRIANOS,
L. VASSILIADIS**

*Forensic Odontology – Investigation of traumatic
biting injuries.*

COMPUTERS^{VO}, Thessaloniki, 2002.

206 pages, 100 illustrations

The importance of bite marks in the investigation of homicide, child abuse and sexual crime cases lies in the fact that they provide or reflect a variety of individualized features of the dental arch or of specific teeth that caused them in the first place. This textbook aims at introducing the reader to the part of Forensic Odontology that deals with the investigation of human bite patterns and comprises 13 chapters with extensive literature documentation and ample photographic material.

Following introduction and some historical background concerning the investigation of traumatic biting injuries, terms often used in dental impression cases are clarified. General and individual features of traumatic biting injuries are reported and the model biting trauma and its variations, that include added characteristic features, missing features or even distortion, are described. Also included are terms specifying whether a trauma is of dental origin or not, as well as the degree of certainty attributing a bite mark to a certain suspect.

The textbook then introduces the reader to the process of evaluating traumatic biting injuries as evidence in criminal investigation. Cases where bite marks are part of the evidence are mentioned (adult crime cases of sexual etiology or not, child molesting – repeated or isolated incidents), as well as their respective types and common locations. Parameters, related to the victim or the culprit, involved in the pathogenetic mechanism of development and the evaluation of bite marks are also presented.

The following chapters refer to modern views, proposals and techniques concerning evidence collection and the relevant forensic odontological methodology is described in detail. Procedures of collection of findings from the victim (saliva collection, photographs of the bite area, impression taking, tissue removal from the bite area) and the suspect (clinical examination, photographs, jaw impressions, recordings of occlusal relationships,

δήξης, λήψη αποτυπώματος, αφαίρεση ιστών της περιοχής δήξης), και από τον ύποπτο (κλινική εξέταση, φωτογραφίες, αποτυπώματα των γνάθων, καταγραφές των συγκλεισιακών σχέσεων, προκλητές δήξεις, δείγματα σάλιου). Το κεφάλαιο εννέα περιλαμβάνει τη μεθοδολογία ανάλυσης (ποιοτική-μετρική) και συγκριτικής αξιολόγησης (άμεση- έμμεση σύγκριση) των οδοντικών εντυπωμάτων και της οδοντοφυΐας του υπόπτου. Αναφέρονται οι τρόποι κατασκευής προβολών για συγκρίσεις, τα διάφορα τεχνικά βοηθήματα καθώς και η διαδικασία συγκριτικής ανάλυσης με τη χρήση Η/Υ.

Ο τόμος συνεχίζει με αναφορές σε εναλλακτικές ή και συμπληρωματικές οδοντοιατροδικαστικές μεθόδους. Αναπτύσσεται η διαφορική διάγνωση των τραυματικών βλαβών δήξης και η εξακρίβωση της προέλευσής του από άνθρωπο, ζώο ή κάποια άλλη μηχανική επίδραση η οποία δημιουργεί απλή ομοιότητα με οδοντικό εντύπωμα. Αναφέρονται οι διαδικασίες που αφορούν σε οδοντικά εντυπώματα επάνω σε αντικείμενα (μέθοδοι συλλογής και συντήρησης, φωτογράφισης και κατασκευής εκμαγείων καθώς και ανάλυσης και συγκριτικής αξιολόγησης). Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές του προσδιορισμού της ηλικίας των τραυματικών βλαβών από δήξη. Στο σημείο αυτό αναλύονται οι μέθοδοι του μακροσκοπικού και εργαστηριακού (ιστολογική, ενζυματική, βιοχημική, ανοσολογική) καθορισμού του προθανάτιου ή μεταθανάτιου της κάκωσης καθώς και του χρόνου που έχει μεσολαβήσει. Τέλος, ο τόμος τελειώνει με μία αναφορά των μορφολογικών ιδιομορφιών και χαρακτηριστικών του στοματογναθικού συστήματος που πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης και ερμηνείας ενός οδοντικού εντυπώματος.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μία εκτεταμένη συλλογή πληροφοριών, τόσο για τον αρχάριο οδοντίατρο, όσο και για κάθε εμπλεκόμενο σε υποθέσεις διερεύνηση της ανθρωπίνης δήξης. Οι πληροφορίες αυτές αναπτύσσονται κατανοητά, με σαφήνεια και υποστηρίζονται από πλούσια και σύγχρονη βιβλιογραφία. Κάθε θέμα συμπληρώνεται από άφθονο φωτογραφικό υλικό που βοηθάει στην αποσαφήνιση των εννοιών αλλά και την κατανόηση των κλινικών ή εργαστηριακών διαδικασιών. Το αντικείμενο των οδοντικών εντυπωμάτων καλύπτεται πλήρως και λεπτομερειακά, εδραιώνοντας έτσι την σπουδαιότητα των ιδιόμορφων αυτών αποδεικτικών στοιχείων. Τελικά, ο τόμος « ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΗΞΗΣ » έρχεται να καλύψει ένα κενό στην Ελληνική βιβλιογραφία σχετικά με θέματα Οδοντοιατροδικαστικής και αφορά όχι μόνο προπτυχιακούς φοιτητές και οδοντιάτρους, αλλά και κάθε εμπλεκόμενο σε υποθέσεις διερεύνησης τραυματικών βλαβών δήξης (ιατροδικαστές, αστυνομικούς, δικηγόρους, δικαστικούς).

Ελευθέριος Γ. Κακλαμάνος

forced bites, saliva samples) are included. Chapter nine comprises the methodology of analysis (qualitative-quantitative) and comparative evaluation (direct-indirect comparison) between bite marks and the dentition of the suspect. Tools for making projections for comparison, technical aids as well as the process of comparative analysis with the use of computers are also presented.

Alternative or even complementary forensic odontological methods are reported. Differential diagnosis of traumatic bite injuries and determination of whether it belongs to a human being, animal or is a mechanical effect simulating a bite mark are all discussed. Procedures concerning bite marks on objects (collection and preservation methods, photographic methods, methods of cast construction and methods of analysis and comparative evaluation) are reported. The principles of determining the age of traumatic bite injuries are presented. At this point, the methods of macroscopic and laboratory (histological, enzymatic, biochemical, immunological) examination to determine whether the injury was induced ante- or postmortem, as well as the elapsed time are analyzed. Finally, also included are the morphological individual features of the stomatognathic system that should be seriously considered when evaluating and interpreting bite marks.

This textbook constitutes an extensive source of information both for novice dentists and for all those involved in cases of human bite investigation. This information is comprehensive and supported by ample, modern literature. Every issue is supplemented with numerous photographs that help clarify concepts and make clinical and laboratory procedures more comprehensible. The issue of bite marks is fully and extensively covered, thus establishing the importance of this unusual type of evidence. Last but not least, the textbook "FORENSIC ODONTOLOGY-INVESTIGATION OF THE HUMAN BITE" fills a gap in Greek literature concerning Forensic Odontology issues and it is of interest not only for dental students and dentists, but also for everyone involved in the investigation of traumatic bite injury cases (coroners, police, lawyers, members of the judiciary).

Eleftherios G. Kaklamanos